

ar kuru tee tagad buhwè sawus glubenos krawel-kugus. Memfim par peemehru 1877. gadā Klesterzeemā buhweto klink-kugi „Otto Ferdinand”, 220 tonnu leelu; tas ismalkaja: par stahwu 3000 rublus un par takeraschu u. t. t. 1500, lopā 4500 rublus, pee kam isleetoja dauds vsolu. Schis kugis ismalkaja par reg. tonnu tikai ap 21 rubli, tas ir dabujis (us ihsu laiku) pat „Germanischer Lloyd” klafe, kad bij wajadsiga; tas brauz pa wiſahm juhrahm, wed foku un oglu lahdius, pee kam klafe naw wajadsiga, peln it labu nandu un warehs wehl braukt 4—5 gadus, ja nelaimē negadisees. Laba bala no Latweeschu kugeem ir klink-kugi. Tagad jaw dselsu sehgetu kugus Angli sah pahrdot tonnu par 80—100 rubleem, un foku kugeem tikai tab nahkamiba, kad tee ne-ismahl dahrgi. To Nigas Wahzu tirgotaji fin labi.

G. Waldemar

Galwas nandas leetâ.

Uf ralstu „Mahj. Weesa“ 30. numimurā par pagasta nodolkeem, luxā bija issfazitas domas, fā schee nodolki, pebz k'rona galwas naudas atzel-schanas, buhtu us pagasta lozefleem isdalami, tagad „B. W.“, is kura mineto ralstu nodruka-jam, p'efsuhitis no zitas puses schahds rafsts, las schini leetā issala zitadas domas un tamdehf to ari faweeem zeen. Iasitajeem tē pafneedsam.

Par pagasta nodolkeem bija isteikas domas, fā schee nodolki turpmak, pebz k'rona galwas-naudas atzelhuma, buhtu mahajami tikai no semes turetajeem, t. i. gandrihs weenigi no fain-neeleem; turpretim wiñ bessemes pagasta lozefi no wiñseem nodekkeem buhtu atswabinami. — Schihm domahm ihsti newaram peekrist. Jo weenahrt, kalpu un amatneeku schkira istaiha pagasta leelako waitumu un baua leelakā mehrā pagasta eestahschu labumus, fādehf tai ari p'ehnahkabs jel zik nezif peepalihdset schahs eestahdes usturet: otrahrt, fainneeki jaw tagad, bes faweeem nodolkeem k'ronim waj d'similungam, ir opgruhti-nati wehl wifadahm klausibahm un nodolkeem preelsch pagasta, draudses un gubernas, ta la wineem leescham sanahktu par daubs, ja wineem weeneem liktu samalsat wifus pagasta isbewumus. Peemehra dehf: kahdam masalam pagastam, ar 100 galwasnaudas mafkatajeem, sanahkt ar. skolotoja, skrihwera, pagasta eerehdnu algahm, ar nabagu apgahdajumu u. z. ap 500 rub. kahrtigu isbewumu, kas fedsami zaür galwasnaudu. Tad nu zaurmehrā latram mafkatajam jamalka til 5 rub., ko katriš laikam ir wehl nahlamibā weegli eespehs. Bet ja nu no scheem mafkatajeem at-flahjahs $\frac{3}{4}$ un paleek til 25 fainneeli, tad teeni jaw latram jamalka 20 rub. Bet kad nu wehl par gadeem nahl ahrlahrtigi isbewumi, kad ja-pahrtaiha waj jausbuhwē jauna kahda pagasta ehla, kur wajadfigs daschureis ne ween wairak simtu, bet pat wairak tubkstoschu rublu, ko tad schee pahridesmit fainneeli eesahks? Tad teeni wajadfehs weeneem nöpirkt materialu, to peewest, nemt amatneekus, un usbuhwet: waj nu skolu, kur pa wisleelakai datai skolofees nesfainneeku behrni; waj atkal nabagu mahju, kur tils ee-litti un apgahdati weenigi nesfainneeku nabagi (jo fainneeli tagad wehl wifur apgahdā paschi sawus nespehjneekus). Sakeet pafchi, waj tas nebuhs pabauds pagehrets? Saimneekus tatschu newaram pataifit gluschi par nastunefejem ehse-leem, kureem faktroj wirsū wifus, kas ziteem ne-

Politikas pahrsfats.

Wahzijai, kā jaw siavots, iszehlabz strihdus ar Sansibaras (Zanzibaras) sultani Said Vargaschu, deht daschahm no Wahzijas Nīht-Afrikas fabeedribas dibinatahm kolonijahm, kuras sultans

kas darams; winsch sawu stahstu nosuhta „Mahjas Weesa“ literariskam peelikumam, pee teen pateefseem wahrdeem turedamees: „Ja Tu tikai nepagehri nekahdu honoraru, tad par nodrukschanu nebaidees.“ Stahstu nodrusa un winsch (T. J.) nebaidahs, jo honorara nepagehre un ari nedabuhn, lai gan libds nodrukschanai trihzejis „für nahwes kandidats,“ kure patlaban taisahs fahrt augschä. Kad nu wiß laimigi bes „lahrschanas augschä“ heidses, winsch paßlatahs kahdā kalendere fludinajumu, kur eemahzahs schahdus wahrbus no galwas: „It ihpaschu eevehrofchanu velna „Mahjas Weesa“ literariskais peelikums, pee kura peedalahs labakee Latweeschu rafstneeli.“ Schee fludinajuma wahrdi winu pahrlezzina, ka winsch tagad peeder pee labakeem Latweeschu rafstneekem. Tahdas augstas domas galwā turot, winam lepnumis eeschanjahs begunā, ta ka tas augsti pazefahs gaisā. Kad winsch eenahl istabā, kur avischu galds un lajitäji ap to sehd, tad winsch staigā lepneem soleem aplahrt, it ka ne-weena neredsetu, tikai greestis luhkojahs, galwu taisni us augschu pazehlis. „Kas par lepnu jaunklungu!“ Swingulis ussmaida Brenzim, „Kas tur par lepnumu,“ Brenzis nosplaujahs, „tukschums tikai galwā; waj nefini, ka tulshas wahrpas un tulshas galwas arween us augschu is-zehlnschahs?“ Winsch (T. J.), kam kritikas gars pa galwu spahrbahs, nemas ne-eevehro tahdu prastu dsihwes gudribu; to mehr ari winam peenahl brihdis, kas winu lawe, tikai pascham fewi apbrihnot. Genahk tahnis no wina pasih-stameem, filosofijas dakters M., kas „loti salaris“ apsehdahs pee galda, pee lam isgruhda sekohs mohrbus. Ne nosuha nemas mairks nam

tahdas multibas, lo Latweeschu rakstneeki nespētu padarit." Winam (L. J.) schee wahrdi kerahs pee sirds, winsch rauga eelsarfuscho filosofijas dalteri apmeerinat, bet tas winam negrib isdotees. Daikteris laisch sprediki walam par „pirmajeem mijina pēscheem, lo rakstneeki nopolnahs bes honorara," ūwam spreditam nemdamis par kodolu kahdu rakstu „Mahjas Weesa" peelikumā „Peedīshwojums ar Gorillahm." No gorillahm war dauds ko mahzitees, bet ziti pehrtiki un ehrmi ari naw neewajami; tikai wajaga buht filosofijas dalterim, kas pat iš peedīshwojuma ar gorillahm smēlahs dīsilā gudribā. Kad filosofijas dalteris ūwā sprediki godam peeminejis peelikuma flawenos rakstneelus un dīsejneelus, tad winsch beigās isskaidro, ko pats daritu, ja buhtu redaktors. „Kad es buhtu redaktors," winsch ūka, „tad tas man nemās nenahktos tik genuhti, latram no schahdeem rakstneekiem es pateiktu gluschi weenlāhrschi: Mans mīhlaiss draugs, Juhs patlaban atrodatees us malkas zeta. Ir loti ūlikti, buht bes flawaš, bet wehl ūlikti ir, palikt par apsmeelju wišas pasaules azis, un no tam droschi neisbehgfeet, ja pee eesahkta amata grībeet palikt, jo par ūweemi tagadejeem rakstneeka darbeem nenopelnatees wiš lawru wainagus, kā warbuht domajeet, bet jaw labu resmu behrsa kroni, un to pasču wehl bes lapahm. Ējet mahja, pahrdobeet ūwus manuskrīptus kahdā ūkeri tirgotowā un paleezeet par godigu amatneku, tad dariseet paschi ūwus un pasaulei wairak labuma, nela papiri tik aplamā wihsē ar tinti aptraipidami."

Lai gan filosofijas dalteris ūwās wahrdos ūsizis tāvintas domas tomehr ūwā ūtādēt

Wahzu kolonisteem gribaja atnemit, atfauldamees, ka tahs atrodotees wina robeschās. Sansibaras sultani lihds schim pabalstija Angli walbiha un tamdeht winsch, paaludamees us tahs turpmaluu peepalihdsibu, sahka Wahzu kolonisteem it noopeetni pretotees; winsch bija jaw pat karapulkus issuh-tijis pret Wahzu ekspediziju. Wahzija drihsunā nosuhtija us Sansibaru kahdus kara fugus, kuri nostahjohs Sansibaras pilsehtai preti un sahka jaw mehrket saweem leelgabaleem: tē sultanam tub-lit wiša duhscha faschluula un tas peenehma Wahzijas prasijumus un apsolijahs, us preeskhu wairš ne-trauzet Wahzu kolonistus. Sultans nebuhtu gan tik drihs strihdu heidsis, ja tam Anglija buhtu sneegusi peepalihdsibu; het tagadeja Anglijas ministerija grib usturet labu draudhibu ar Wahziju un tamdeht negribeja ar to weltigi fanistees.

Wahzu Riht-Afrikas fabeedriba isfludinajuse trihs goda algas, weenn 1000 marku un diwas katru 500 marku leelas, par wislabako rastu us jautajumu: „Kā Negerus war wislabaki us-aidset preeskhu plantaschu darba.“ Rastti war buht Wahzu, Frantschu waj Angli walodās un tee lihds 1. dezembrim sch. g. eesneedsmi fabee-dribas preeskhu sneegibat.

peerahdit, ka ari feeweetehm ejot janem dallba
pee walsts darbeem un amateem. Wina usstah-
dijuse daschas feeweetes par kandidatehm, to starpa
pasifstamo Luisi Mischel. Tomehr mas zeribas,
ka schi feeweeshu fabeedriba lo panahks, jo Fran-
zijas likumi aisleeds, feeweetehm lihds balsot jeb
tahs eezelt sahdds walsts amatds.

sagatawojabs, augtos weesus tur peenahlojchi sanemt. Tureenes pilsdahrsā neweena swesch-neela ne-eelaisch, tapat ari weefnigu ihpaschnee-keem un ziteem eedsihwotajeem zeeschti peelsodinats, lai polizijai peeteiz latru sweschu zilwelu, las kremfirā atbrauz.

Keisars Franz Jozef, pavadinis no tronprin-
tscha Rudolfa, ahrleetu ministra Kallwoli, Austri-
jas ministru preefchneela Taafe un no Ungarijaš
ministru preefchneela Tisa, eeradischotees Srem-
firā nahloschu pirmdeen, 12. augustā, un tie
ustureschotees diwas deenas.

Anglija. Parlamenta sehvetschanas tika sleg.

tas 2. augustā un laikam agrāt nežapuzējēs, kā gada galā. Parlamentu sēdebs ar trona runu, kurā valdība peemineja nelaimigo Kartumas ekspedīziju Sudānā un mahdijs nahvi, zaurīko valdība zerot, tagad drihsā laikā Sudānas iekumeem darit galu un tur kārtību nodibinat. Tālsak wehl peemineja, ka Afganistānas robežu degt topot ar Krieviju vestas īvarunas, bet valdība zerot, ka viņš strīhdus tilshot drihsā laikā meerīgi iisschķirts. Tagadejā ministerija laikam gan nešpers Afganistānas strīhdus leetā nopeenus folus, tamehr nebūhs pagājuščas jauna parlamenta zelschanas, kas wehl ichorūden notils. Waretu lehti notikt, ka tagadejā konservatīvā ministerija teik atkal gahsta un tāls weetā ezelīgi.

Apakšnams tāsējā balsojumā pēnehmis jauno
Irijas agrar-likumu, kaur ko nomatos seines
gabalus warehs pahrdot nomineesem. Augš-
nams šam likumam jaun agrāk bij pēkritis, tā
tad jaunais likums tagad eeraugams par apstip-
rinatu.

Spanija. No 1. junija lihds 1. augustam Spanija kolera sehrgā faslimuschi 150 tuhlf. jilwel, no kureem nomitruschi lahd 60 tuhlf. Tomehr wispahrigi domā, kā schein flaitli ir pa dauds semisudoti. Koleras sehrga, deemschehl, wehl nebuht naw gahjuše masumā, bet arweenu wairak isplatahs. Baldibai wispahrigi pahmet, kā ta nesporet deesgan nopeetnus solus, lai sehrgu aspeestu. Daschds apgabalds laudis sahluſchi pretees, nodollus malhat.

Gefechtes finas.

Kaisara deenas Helsingforse. Generalgubernatora balle 28. julijsa bija apmekleta no tähdahm 500 personahm. Mahjas fainneeks un fainneeze ar diivi meitahm, kas schodeen bija eezelstaß par Keisareenes Majestetes hoffreilenehm, apsweizinaja weesus preelschahle. Plst. 11 wakara slati urah-sauzeeni us eelas paaludinaja Keisarisku Majestetu un Augstibu preebräunischamu. Valles sahle augstos Weesus sapulzete apsweizinaja zaat paaluanischanos. Keisars bija Somu gwardu strehleeneku bataljona mundeerata, Keisareene — weegläbaltä apgehrba, brilantu diadema un kalla rotä, ar tähdu pasthu agrafi us pleza. Leeknase Feisaweta Feodorowna — ari weegla haldta ovapärihää

wahrdus, kur wojaga, pahrgrofa); tas stan par peemehru schahdā wihsé:

Kritikus peeder pee plehsigo rafstneeli
fugas, bet zitadi ir loti rahms. Torn
kalnā winsch wiswairak bishwo tumschobs
faktiind, tikai gaismā winu newajaga west;
winsch ir tilpat weissis kā wina spalwa,
kas tam kā llaht peeanguse; kad winam to
atnem, tad winsch raud; reisahm winsch
raud tapat ar', bet ihpaschi, kad fawu puls-
stemi eefibla.

Pateizos par suhtito Katrinu, ar nandu mit istikschu. Sawalди iisgoshanos, drihs bubschн

卷之三

Tachymeter

Wesgaatichu, ootukhaqjuma

Lai wesha masgajot fawn krabsu nesaudetu, tad uhdēnī wajaga masumu etika llaht preeleet. Ja gadahs watehas drahnas masgat un grib, lai wate paleek arweenu tschaugana, tad skalojamā uhdēnī wajaga streetni sahli preebehet un tad watehas drahnas schini sahlita uhdēnī lahdu laiku atstaht. — Smalkas wilnainas drahnas masgajot top aksal tik pat lā jaunas, ja masgajomam uhdēnī preeleek llaht tā fauzama kwillaja koka misas (dabujamas latrā apteekli pretschu pahrdotawā). Nem lahdu daku no schahm misahm un lauj tahm pa nalti mirekt spainī uhdens. Otra rihta uhdēni iskahsch un tad tanī us pahra stundahm eeleet wilnainahs drahnas; pebz tam tahs tanī pat uhdēnī pahra reisās ifmosad

